

construir moltes cases d'una manera una mica anàrquica.

Una gran part d'aquest territori està format per estanys, estanyols i aiguamolls dessecats per poder-hi conrear. Amb l'arribada del tren es va acabar de dessecar un gran estany que hi havia a Camallera.

Creuem el pont sobre la via del tren de la línia Barcelona - Portbou - Cerbere, admirem l'absis de la petita capella de sant Sebastià i anem travessant el poble tot explicant anècdotes o curiositats de les diferents cases pairals. Can Geli, Can Ferrer-Pagès del segle XVII, Can Cristòfol, antiga masoveria de Can Feliu. Ens aturem a la plaça del poble per contemplar la gran façana de Can Feliu del segle XVI i l'església romànica de Sant Bartomeu, no en queda gairebé res de l'antiga església, l'actual és producte d'una reforma que s'acabà el 1951. L'antic campanar fou enderrocat per construir l'actual, força alt i peculiar, està bastit amb maons. Actualment Camallera és un poble de serveis i de petites empreses familiars.

Deixem el GR1 creuem la carretera que va de l'Escala a l'autopista AP7 i continuem fent camí cap a Vilaür. A la llunyania s' intueixen els cims nevats de la serralada del Pirineus i del massís del Canigó.

Abans d'entrar al poble passem pel costat del Mas Pou on hi viu l'editor literari Jacobo, comte de Siruela, un dels fills de la Duquesa d'Alba.

Parem a fer un cafè en el nou local social, després ens enfilem pels carrers fins arribar a la plaça del poble on hi destaca l'església de Sant Esteve, la porta actual, a migdia, és d'estil gòtic - renaixentista. La façana original queda tapada per una casa que s'hi va adossar. L'església fou fortificada aixecant-se una estructura al damunt del temple que gairebé dobla l'alçada de l'edifici.

Travessem la plaça passem per sota un curt passadís cobert amb una volta de canó, creuem la carterera i continuem el camí tot rodejant la gran casa pairal de Can Puig del segle XVIII, és una gran masia de tres plantes i amb coberta de doble vessant, a la façana principal hi ha un gran portal adovellat.

Continuem pel mig del bosc tot fent camí pel cor del Terraprim fins al nucli de **Saus**. Aquest nom li ve d'un arbre que es feia a la vora de l'aigua dels estanys que hi havia en aquestes contrades : el salze (saule) Aquest arbre servia per la fabricació d'esclops, una indústria local ara desapareguda, fa poc temps es va tancar. Havia estat una ocupació tradicional des feia molts anys.

Aquesta és una caminada que no té cap dificultat, és tranquil·la, sempre per camins de terra, passa per entremig de camps de conreus de cereals acabats de llaurar i sembrar, boscos de pins i petits nuclis poc habitats. Tot xerrant anem fent camí per aquests paisatges solitaris, però no val a badar, cal conèixer

Una de les pintures dels carrers de Saus (Alt Empordà).
Foto: Alfons Garcia.

el terreny, hi ha molts camins i cruïlles i no estan senyalitzats.

Entrem a Saus pel camí que passa sota la via i pel costat d'un antic safareig. Constatem que encara que últimament ha plogut bastant no hi ha gairebé aigua. Entremig de les cases sobresurt l'església romànica fortificada amb marlets i matacans de Santa Eugènia, és d'una sola nau amb una bonica portalada romànica i un absis semicircular sense cap obertura i tot el voltant del terreny de l'església hi ha el cementiri actual.

D'entre els habitants del poble hi ha algun artista de renom. Nosaltres anem a visitar "**l'entorn artístic del Mas Palmero**". És un conjunt de pintures murals a l'aire lliure que constitueix un espai obert i gratuït integrat en la naturalesa. Es pot visitar lliurement tot l'any. Visitar i poder parlar amb el senyor Palmero era un dels altres objectius d'aquesta caminada per l'Empordà. Hem tingut sort i ho hem aconseguit!

El nucli de Saus és compacte amb moltes cases de pedra amb grans portals adovellats i finestres amb carreus i té els carrers empedrats amb còdols rierencs.

Passem per sota una volta que abans es construïa en els pobles per ajuntar dues cases de banda i banda del carrer i arribem a un espai molt gran on hi ha el casal social del poble. Aquí hi dinem.

Havent dinat reprenem el camí, ens enfilem cap al darrera de l'església fins arribar a la gasolinera de Saus. Ens parem per fer una abraçada al majestuós i bicentenari "pi de la Lluïsa". Aquest era el nom de la masovera de can Dalmau, segons diu una llegenda.

Des d'aquí es veu una part de la serra de Ventalló. Fa poques setmanes la plataforma ciutadana "Salvem el Terraprim" ha fet una protesta contra la construcció d'un parc eòlic de gran impacte visual, dalt del cim d'aquest serra.

Al costat de la carretera hi ha l'estudi d'art "Km7" de l'artista José Luis Pascual. Gairebé a tots els petits pobles d'aquesta contrada hi ha centres d'art, tallers

El pintor Palmero.
Foto: Alfons Garcia.